

Forslag til forespørgselsdebat om hvilke fordele og ulemper, der vil være, hvis vi indfører en grønlandsk sygeforsikring.

(Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut)

Vi vil gerne takke medlem af Inatsisartut Sivert K Heilmann for den fremsendte forespørgselsdebat.

Vi tilslutter os Atassuts generelle bekymringer for vores sundhedsvæsens udfordringer, og nikker genkendeligt til mange af de argumenter, der ligger i forespørgselsdebatten.

Udfordringen bliver ikke nemmere med tiden, og der er brug for at vi politisk tager stilling til en lang række ting.

Det skal altid være gratis at gå til lægen herhjemme, men vi ser også i de seneste år flere og flere tilfælde af sygdomme som kunne være undgået ved en livsstilsændring, som følge af f.eks. rygning og dårlig ernæring.

Vi bliver nødt til at passe bedre på os selv, og øge vores ansvarsfølelse for vores eget liv og helbred. Spørgsmålet er nok bare hvordan man politisk skaber rammerne for, at befolkningen får en anden holdning til deres livsstil som i dag måske ikke forebygger, at man på et tidspunkt ender med en livsstilssygdom, som langt hen ad vejen kunne være undgået ved en livsstilsændring.

Det kan diskuteres om brugerbetaling er vejen frem, men vi mener grundlæggende at ønsket om et sundt helbred skal komme fra borgeren selv, uden at vi bliver nødsaget til at indføre brugerbetaling. Ved indførelse af brugerbetaling vil der altid være nogle som falder fra, og som vil blive stillet dårligere end andre, og det skal vi undgå.

Det er positivt at flere og flere arbejdspladser tegner en sundhedsforsikring for deres medarbejdere, som giver medarbejderne mulighed for et alternativ til det offentlige tilbud for at springe ventelisten over. Det viser også, at flere og flere virksomheder føler et medansvar for deres medarbejders ve og vel, hvilket er positivt.

Som Naalakkersuisut påpeger vil en offentlig forsikring kræve en privathospitalssektor, hvilket vi ikke har på nuværende tidspunkt, men som der i Atassuts tidligere forespørgselsdebat blev påpeget, at der ikke var nogle begrænsninger for.

Grønland har en af verdens højeste forekomster af svangerskabsafbrydelser. I 2017 var abortraten 67,5 pr. 1.000 kvinder i aldersgruppen 15 til 49 år. Kun i dele af det caribiske område og i Sydafrika ses rater som når op i nærheden af dette niveau.

Der er i de senere år gennemført mellem 800 og 900 svangerskabsafbrydelser pr. år, og der har været en svagt stigende tendens de seneste 5 år. Dette er vi nødt til at reagere på politisk. Vi har i de seneste 5 år brugt ca. 40 millioner kr. på provokerede aborter i Grønland.

Ofte ved kvinderne godt, at de skal bruge prævention for at undgå uønsket graviditet, men bruger det ikke på trods af at prævention i Grønland er gratis. Det viser, at abort bliver opfattet som et acceptabelt alternativ til prævention, og denne holdning mener vi fra Demokraatit ikke er acceptabel.

Der skal ske en holdnings- og adfærdsændring vedrørende seksuel sundhed og det skal selvfølgelig gøres ved styrkelse af seksualundervisningen helt fra folkeskolen og videre op i f.eks. Majoriaq og de gymnasiale uddannelser. Det kan også styrkes ved en større indsats i forebyggelse af alkohol- og hash misbrug, da sociale problemer også kan have en effekt på tendensen for uansvarlig sex.

Forældre og lærere skal være mere åbne over for at snakke om sex og prævention med deres børn, så børn og unge bliver mere bevidste om deres eget ansvar og omsorg for deres krop og seksualitet.

Det kan ikke passe, at vores sundhedsvæsen skal betale for uansvarlighed. Vores sundhedsvæsen skal have så megen tid og ressourcer til at hjælpe de mennesker som ufrivilligt bliver ramt af sygdomme, som kræft og andre alvorlige sygdomme som kræver en gennemgribende behandling.

Det er obligatorisk forinden enhver abort, at sundhedspersonalet taler med kvinden om prævention, men desværre oplever sundhedspersonalet at nogle kvinder ikke tager imod tilbuddet eller hurtigt stopper igen.

En holdningsændring er hvad der skal til for at nedbringe dette store antal af svangerskabsafbrydelser, og det kan vi gøre ved en styrket forebyggende indsats. Forebyggende indsatser som har til formål at fremme seksuel sundhed i vores land.

Med inputs ser vi frem til en spændende debat.